

Sociální podnikání

**Sociální podniky v EU
zaměstnávají 6,5% lidí**

- Cílem běžného podnikatele je obvykle pouze dosahování zisku (přesněji maximalizace tržní hodnoty jeho podniku, nejčastěji formou dosahování zisku). V případě sociálního podnikatele není ekonomická výkonnost cílem, ale nástrojem k řešení určitého společenského problému.

Předchůdci sociálního podnikání v soukromém sektoru	
1844: <i>Rochdale, Anglie</i>	Počátky moderní spolupráce. Účtování vyděračských cen majiteli továren a obchodníků, kdy 28 dělníků shromáždilo 28 liber, a otevřeli vlastní obchod.
1884: <i>Chicago, Jane Addams</i>	Noční škola pro dospělé, mateřské školy, kluby pro starší děti, veřejné kuchyně, kavárny, galerie, dívčí kluby, tělocvičny, bazény, hudební školy, dramatické skupiny, knihovny
1895: <i>Boston, Rev. Edgar J. Helms</i>	Počátky hospodárného podnikání. Zaměstnávání imigrantů k opravě a rekonstrukci nepotřebného zboží v domácnosti za účelem dalšího prodeje. Z příjmu z prodeje vyplaceny dělníkům mzdy.
1938: <i>Washington, DC</i>	Wagner – O'Day. Legislativní opatření, která poskytují pracovní příležitosti pro lidi s těžkým zdravotním postižením.

Zdroj: zpracováno autorkou dle The Institute for Social Entrepreneurs, 2008

Klíčové události v oblasti sociálního podnikání

1980	<p>Definice sociálního podnikání podle Ashoky zdůrazňovala, že účelem založení sociálního podniku nemusí být nutně výdělečná činnost, ale nevylučuje se.</p> <p>Vznik první neziskové poradenské firmy v oboru sociálních podniků.</p> <p>První mezinárodní konference o vydělávání peněz v sociálním podniku.</p>
1982	První národní průzkum neziskových sociálních podniků (dotazníky).
1984	Národní centrum pro sociální podnikatele „Alpha Centrum veřejných a soukromých iniciativ)
1993	První oficiální akademický program v oboru „Podnikání v sociální oblasti“ na Harvardské univerzitě (Dees)
1997	<p>První poradenská firma zaměřená na sociální podniky ve střední Evropě a Jižní Americe. (Lee Davis, Nicole Etchart)</p> <p>Škola sociálních podnikatelů (zakladatel Sir Michael Young).</p>
1998	První národní setkání sociálních podnikatelů (Spoluzakladatelé: Jerr Boschee, Jed Emerson, Gary Mulhair, John Riggan, Bill Shore a Richard Steckel)
2004	<p>Centrum pro sociální inovace v Torontu.</p> <p>Světové fórum SKOLL sociálního podnikání (Jeff Skoll) zaměřeno na širší definici sociálního podnikání.</p>
2005	Britská legislativa vytvořila novou formu právnické osoby, která umožňuje vstup sociálních podniků na kapitálové trhy a sociálním investorům získat finanční návratnost ze svých investic do dobrovolných a společenských organizací.

2006	Univerzitní síť pro sociální podnikání na základě spolupráce s profesory, výzkumnými pracovníky a lékaři k rozvíjení sociálního podnikání. (Zakladatelé Ashoka, Skoll centrum pro sociální podnikání, Social Enterprise Knowledge Network, EMES)
2007	Investiční fond sociálního podnikání (UK) zřízený pro investice více než čtyřletého období novým a stávajícím sociálním podnikům v oblasti zdraví a sociálních služeb. Vláda definuje sociální podnikání jako podnikání především s primárními cíli, přičemž přebytky jsou hlavně reinvestovány zpět do podnikání spíše než maximalizace zisku pro vlastníky a akcionáře.
2008	První sociální podniky spojující černé, asiatské a etnické menšiny.
2009	Tématická síť pro sociální ekonomiku TESSEA.
2010	Principy sociálního podniku zpracované společností TESSEA
2011	Projekt sociální podnikání jako způsob myšlení Ostrava
2012	Dotazníkové šetření ve sto sociálních podnicích v České republice (P3 – People, Planet, Profit o. p. s.).
2013	ČSOB vyhlásilo nový grantový program s cílem pomáhat fungujícím sociálním podnikům.
2014	Sada indikátorů pro sociální podnik a sociálně integrační podnik (P3 – People, Planet, Profit o. p. s.).
2015	1. čtvrtletí – věcný záměr zákona o sociálním podnikání v ČR 4. čtvrtletí – paragrafové znění

Zdroj: zpracováno autorkou dle The Institute for Social Entrepreneurs, 2008, Dotacni.info online, České sociální podnikání online

Jsme sociální podnik, pokud splňujeme 7 pravidel:

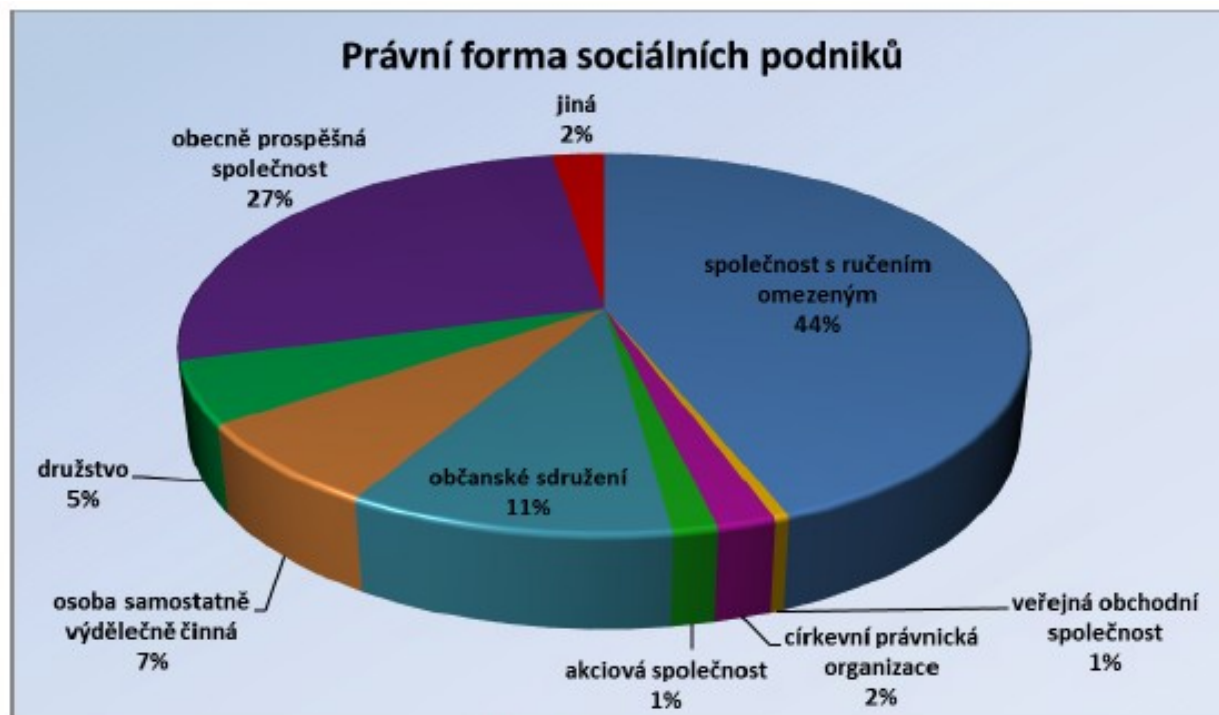
- 1) Naším podnikáním pomáháme řešit určitý problém, který ohrožuje celou společnost, její část nebo přírodu.
- 2) Jsme ve své činnosti finančně soběstační.
- 3) Naši investoři mohou dostat zpět maximálně své vklady, ale nemají nárok na žádné dividendy.
- 4) Poté, co jsme vyplatili investory, veškerý zisk vracíme do zlepšování a rozšiřování podnikání; nepřivlastňujeme si tedy zisk.
- 5) Bereme ohled na životní prostředí.
- 6) Naši zaměstnanci dostávají tržní mzdu a důstojné pracovní podmínky.
- 7) Baví nás to!

V otázce právní formy sociálního podniku opět není legislativně zakotven vybraný typ, zpravidla se jedná o družstvo či společnost s ručením omezeným, za určitých okolností je přípustná také forma podnikající fyzické osoby (OSVČ), která zaměstnává níže definované segmenty spoluobčanů:

- Osoby se zdravotním hendikepem.
- Osoby po výkonu trestu či osoby bez přístřeší.
- Osoby pečující o osobu blízkou.
- Dlouhodobě nezaměstnaní (v evidenci úřadů práce déle než 1 rok).
- Osoby se zkušeností se závislostí na návykových látkách.
- Mládež a mladí dospělí.
- Oběti domácího násilí a osoby komerčně zneužívané

Právní formy

- Neziskové organizace – např. Zapsaný ústav
- Sociální družstvo
- Společnost s ručením omezeným

Možnost financování

- **ČSOB Grantový program Stabilizace sociálních podniků**
- Každý podpořený podnik získá **finanční podporu ve výši až 100 000 Kč** a **odborné poradenství v maximální hodnotě 40 000 Kč** určené k zefektivnění jeho činnosti.
- **Fondy EU (OP Lidské zdroje a zaměstnanost, nyní OP Zaměstnanost)**

Sociální firma

Definice:

Sociální firma je konkurenceschopný podnikatelský subjekt působící na běžném trhu, jehož účelem je vytvářet pracovní příležitosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce a k tomu jim poskytovat přiměřenou pracovní a psychosociální podporu.

Sociální firma

- sociální firma poskytuje pracovní uplatnění, které se blíží běžnému zaměstnávání, přihlíží však výrazně ke specifickým svým zaměstnancům,
- poskytuje v případě potřeby určitou míru podpory, zároveň však usiluje o maximální využití potenciálu svých zaměstnanců a rozvoj jejich schopností a dovedností.

Sociální firma

- je jedním z aktérů sociální ekonomiky,
- vyvíjí podnikatelskou činnost za účelem naplňování svých sociálních cílů,
- je jedním z modelů zaměstnávání lidí znevýhodněných na otevřeném trhu práce,

Sociální versus komunitní (společenské, Societal) podnikání

	Sociální podnikání	Společenské/komunitní
Zdroj motivace pro podnikání	Vnitřní sociální cítění pomáhat, dělat dobro	Veřejné zájmy a hodnoty
zájem	Neuspokojené potřeby lidí a skupin	Společenské problémy
cíl	Spokojený příjemce	Institucionální dopady pro zlepšení podmínek
Spolupráce s veřejným sektorem	Zaměření se jen na vybrané segmenty	Partnerství, demokratické rozhodování
Vznik	Především neziskové organizace, podniky sociálních služeb, podniky s konceptem CSR	Bez omezení sektorů
Vztahy	Spolupráce pro zvýšení užitku	Federace, spolupráce pro společný zájem
Orientace	Podnikatelská orientace v sociální sféře	Občanská aktivita
Organizace	Soukromé „království“	Soukromá republika

7P koncept společenského podnikání

	Podnik	Societal
P- (produkt) product	Zákazník	Tvorba hodnoty, řešení problému
P-(proces) proces	Rozvoj podniku	Rozvoj sítě
P-(lidé) person	Trh, kompetence, myšlenky	Spolupráce, propojování sektoru
P-platforma	Podnikatelský model	Vztahy na kompetencích a spolupráci
P- (partnerství) partners	Win-win	Federace, podpora
P- performance/výkon/	ROI, tržby...	Hodnoty společnosti- blahobyt...
P-propagace	Podíly na trhu	Spokojenost, pokračování projektů...

Měření úspěchu

- **Social Return on Investment (SROI)**
- Skládá se z kvalitativních ukazatelů typu filantropie, ekonomických ukazatelů a ukazatelů měřících hodnotu.
- Problémy změřit

SROI

- V čitateli zlomku musíme vyčíslit zisk (EBIT),
- Ve jmenovateli náklady

Standardy v oblasti podnikání

Sociální firma je podnikatelský subjekt, který působí na běžném trhu a je schopný obstát v konkurenci s ostatními podniky. Zároveň usiluje o etiku podnikání – navenek ke svým zákazníkům, konkurentům i směrem ke svým zaměstnancům.

Standardy sociální firmy

- Standardy sociální firmy vznikly z potřeby definovat a rozpoznat sociální firmu v podmínkách České republiky a tím ji odlišit od dalších modelů zaměstnávání znevýhodněných osob.
- Mají napomoci k ujasnění hlavních charakteristik sociální firmy a porozumění základním hodnotám, ke kterým se sociální firma hlásí.

Standardy sociální firmy

Cílem standardů je zajištění transparentnosti sociálních firem ve vztahu k:

- zákazníkům,
- zaměstnancům,
- veřejným institucím,
- organizacím a agenturám,
- poskytovatelům služeb v oblasti zaměstnanosti,
- potenciálním donátorům a investorům.

Pilíře sociální firmy

3 pilíře

I. Podnikání

II. Zaměstnávání

III. Podpora

Standardy sociální firmy

Standardy sociální firmy

1. Poslání sociální firmy.
2. Podnikání.
3. Financování.
4. Provoz sociální firmy.
5. Informovanost a prezentace.

Standardy sociální firmy

6. Znevýhodnění zaměstnanci.
7. Pracovní smlouvy a mzdy.
8. Etické principy a vnitřní komunikace.
9. Organizační struktura.
10. Adaptace.
11. Udržení.
12. Profesní rozvoj.
13. Spolupráce sociální firmy.